Doğu Akdeniz Üniversitesi



IV. ULUSLARARASI KADIN VE AİLENİN GÜÇLENMESİ SEMPOZYUMU

24-25 Eylül 2026

Rauf Raif Denktaş Kültür ve Kongre Sarayı

ukags.emu.edu.tr

IV. ULUSLARARASI KADIN VE AİLENİN GÜÇLENMESİ SEMPOZYUMU

ÖZET KİTABI

Gazimağusa, Kuzey Kıbrıs – 24-26 Eylül 2026

EDİTÖRLER

Kağan Günçe

Orcid No: 0000-0003-1557-2987

Süheyla Üçışık Erbilen

Orcid No: 0000-0002-2713-8232

YARDIMCI EDİTÖR

İrem Efe

Orcid No: 0009-0004-8017-0911

ISBN: 978-605-9595-67-4

© 2026 Doğu Akdeniz Üniversitesi Yayınevi

Erken Cumhuriyet Döneminde Kadının Toplumsal Dönüşümü ve Tarih Yazımındaki Yeri

Doç. Dr. Nuran Kılavuz, nkilagiz@erzincan.edu.tr

Kadınların tarih yazımında görünür hâle gelmesi, özellikle 20. yüzyılın ikinci yarısından itibaren gelişen kadın tarihi ve toplumsal cinsiyet çalışmalarıyla mümkün olmuştur. Uzun yıllar boyunca egemen tarih anlayışı, siyasî, askerî ve ekonomik gelişmeleri erkek merkezli bir bakış açısıyla ele almış; kadınların toplumsal, kültürel ve siyasal yaşamdaki rolleri büyük ölçüde göz ardı edilmiştir. Feminist tarih yazımının gelişmesiyle birlikte kadınların yalnızca özel alanın bir unsuru olmadığı, toplumsal değişim ve dönüşüm süreçlerinin aktif özneleri olduğu vurgulanmış; böylece kadınların tarihsel deneyimleri akademik araştırmaların önemli bir inceleme alanı hâline gelmiştir.

Türkiye'de kadınların tarihsel konumuna ilişkin çalışmalar, Cumhuriyet dönemi reformlarıyla yeni bir boyut kazanmıştır. Cumhuriyet'in modernleşme hedefleri doğrultusunda gerçekleştirilen hukuki ve sosyal düzenlemeler, kadınların kamusal alana katılımını artırmış; eğitim, çalışma hayatı, siyaset ve hukuk alanlarında önemli kazanımlar elde etmelerini sağlamıştır. Medeni Kanun'un kabulü, eğitim olanaklarının genişletilmesi ve kadınlara seçme-seçilme hakkının tanınması bu dönüşümün temel göstergeleri arasında yer almaktadır.

Bu çalışmanın amacı, kadınların tarih yazımında görünür hâle geliş sürecini Cumhuriyet dönemi bağlamında incelemek ve bu dönüşümün kadınların toplumsal konumuna etkilerini değerlendirmektir. Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden tarihsel analiz ve literatür taramasına dayanmaktadır. Kadın tarihi, toplumsal cinsiyet ve Cumhuriyet modernleşmesi alanındaki akademik çalışmalar ile dönemin hukuki düzenlemeleri incelenmiştir.

Çalışmanın özgün katkısı, Cumhuriyet reformlarını yalnızca kadınlara tanınan haklar çerçevesinde değil, kadınların tarih yazımındaki görünürlüğü ve toplumsal temsil biçimleri üzerindeki etkileri bakımından değerlendirmesidir. Bulgular, Cumhuriyet döneminin kadınların kamusal alandaki görünürlüğünü artırdığını göstermektedir. Sonuç olarak kadınların güçlenmesi, yalnızca hukuki hakların tanınmasıyla değil, bu hakların toplumsal yaşamda etkin biçimde kullanılabilmesiyle mümkündür. Bu durum, aile ve toplum yapısının güçlenmesine de katkı sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Cumhuriyet dönemi ve modernleşme, kadının tarih yazımında görünürleşmesi, kadın tarihi, toplumsal cinsiyet, kadın hakları.

The Social Transformation of Women in the Early Republican Period and Their Place in Historiography

Assoc. Prof. Dr. Nuran Kılavuz, nkilagiz@erzincan.edu.tr

The visibility of women in historical writing has been made possible, particularly through the development of women's history and gender studies since the second half of the 20th century. For many years, the dominant understanding of history addressed political, military, and economic developments from a male-centric perspective; the roles of women in social, cultural, and political life were largely ignored. With the development of feminist historiography, it has been emphasized that women are not merely elements of the private sphere, but active agents in processes of social change and transformation; thus, women's historical experiences have become an important area of study in academic research.

In Turkey, studies on the historical position of women gained a new dimension with the reforms of the Republican era. Legal and social regulations implemented in line with the Republic's modernization goals increased women's participation in the public sphere; enabling them to achieve significant gains in education, working life, politics, and law. The adoption of the Civil Code, the expansion of educational opportunities, and the granting of the right to vote and be elected to women are among the key indicators of this transformation.

The aim of this study is to examine the process of women becoming visible in historiography within the context of the Republican era and to evaluate the effects of this transformation on women's social status. The research is based on qualitative research methods, specifically historical analysis and literature review. Academic studies in the fields of women's history, gender, and Republican modernization, as well as the legal regulations of the period, have been examined.

The original contribution of the study is that it evaluates the Republican reforms not only in terms of the rights granted to women, but also in terms of their effects on women's visibility in historiography and their forms of social representation. The findings show that the Republican era increased women's visibility in the public sphere. In conclusion, the empowerment of women is possible not only through the recognition of legal rights, but also through the effective use of these rights in social life. This also contributes to the strengthening of the family and social structure.

Keywords: The Republican era and modernization, the emergence of women's visibility in historiography, women's history, gender, women's rights.